СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLV. Ч. 299. Джерзі Сіті, Н. Дж., пятниця 24-го грудня 1937. — No. 299. Jersey City, N. J., Friday, December 24, 1937. VOL. XLV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

РУЗВЕЛТ ОСТЕРІГАЄ КОНГРЕС

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт в передодні розїзду конґресменів на ферії остеріг конґрес, що він мусить співпрацювати з президентом. Бо якщо конґрес не буде брати під увагу порад і прохань президента, а буде ухвалювати собі на ріжні річи такі видатки, які йому подобаються, то також відповідальність за незрівноваження буджету спаде на конґрес. Бо не штука ухвалювати собі величезні суми на це і те, а рівночасно обвинувачувати президента за незрівноважений буджет. Цю осторогу президент видав у звязку з опором конґресу обтяти видатки на розбудову шляхів.

ВОЛЕС СТЯГАЄ ФАРМЕРСЬКИЙ БЛЬОК.

ВАШИНГТОН. — Секретар хліборобства Волес у часі пресової конференції сказав, що він старатиметься приєднати фармерських конґресменів до того, щоб на наступній сесії конґресу, що розпічнеться 3 січня 1938, вони піддержали законопроєкт про мінімальну заплату і години праці. Волес сказав, що цей законопроєкт зовсім не противиться фармерським інтересам. Навпаки, на далеку мету поможе фармерам, хоч він передбачає значну підвишку цін для фармерських робітників. Волес говорив, що часто фармери не хочуть розуміти інтересів міських робітників, хоч інтереси останніх покриваються з фармерськими.

СКІЛЬКИ КОШТУВАЛА НАДЗВИЧАЙНА КОНҐРЕСОВА СЕСІЯ.

ВАШИНҐТОН. — Не звертаючи уваги на те, чи надзвичайна сесія конґресу ухвалила щось конкретне, чи ні, певне є те, що вона коштувала державний скарб $325,000. До тої суми не вчислені заплати конґресменам і сенаторам, бо ті заплати є сталі і їх треба платити без огляду на те, чи конґресмени радять, чи ні.

ДОНЬКА ҐУБЕРНАТОРА ПРАЦЮЄ В СКЛЕПІ ЯК ПРОДАВЧИЦЯ.

НЮАРК. — Донька ґубернатора стейту Ню Джерзі, Гофмана, нанялася в одному нюарському департаментовому склепі як звичайна продавчиця. Коли її запитались, чому вона це зробила, вона відповіла, що хоче мати свої власні гроші на передсвяточні закупи. Вона додала, що подарунки приємно купувати іншим тільки тоді, коли купується їх за власні, чесно запрацьовані гроші. Купувати подарунки за татові гроші — нема приємности.

КОМІСАРА ЛОБДЕЛА ТАКИ ПІДНЕСЛИ В РАНДЗІ.

НЮ ЙОРК. — Не звертаючи уваги на гострі протести представників робітничих орґанізацій, поліційного комісара Лобдела таки піднесли в рандзі і назначили його на вище становище. Проти Лобдела протестували робітники тому, що, на їх гадку, він гостро поступав зо страйкарами і пікетниками. У звязку з назначенням Лобдела на вище становище робітники побоюються, що режім проти страйкуючих загостриться.

ПЕРЕГОНИ В УРОДИНАХ.

ОТАВА (Канада). — В 1926 році помер один багач у Торонті, Канада, і записав свій маєток у висоті пів міліона долярів тій торонтонській родині, яка вродить за десять літ найбільше дітей. Від того часу багато торонтонських родин старалися осягнути якнайбільше число дітей. Кінець кінців справа опинилися в суді і суд присудив, що хоч цей заповіт є трохи чудний, то проте в ньому нема нічого неморального ні шкідливого для суспільности.

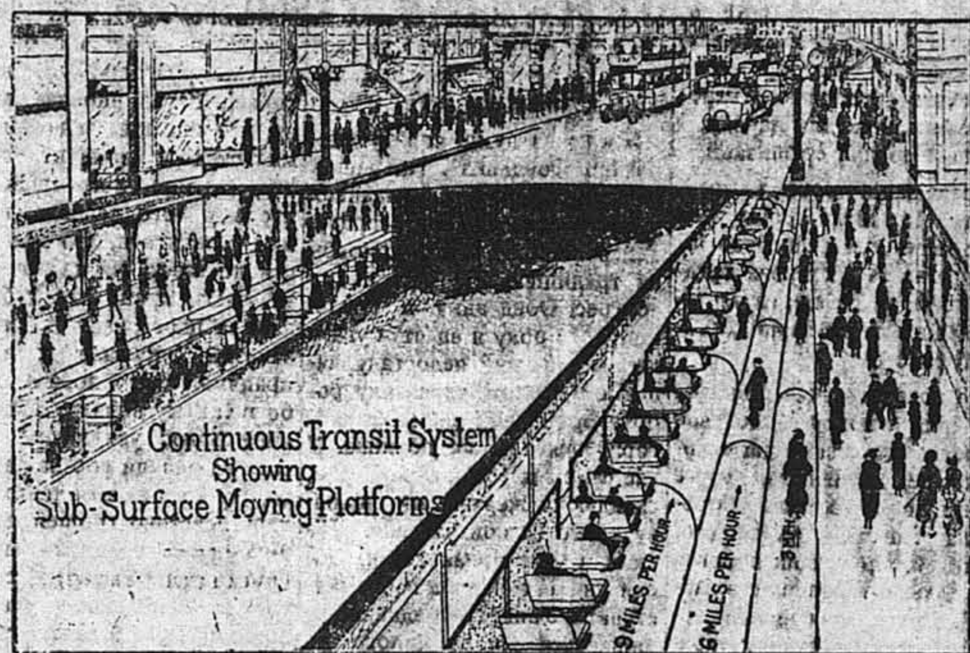
ПЕРЕСУНЕННЯ В ЗАНЯТТЯХ.

ВАШИНҐТОН.—Секретарка праці пані Перкінс подала до загального відома, що в листопаді 1937 р. у фабричному промислі змаліло число занять на 570,000, у порівнані до попереднього місяця. Зате збільшилося число занять в інших промислах, так що фактично загальне число змаліло лиш на 4,000. Це пересунення в занятях, говорила пані Перкінс, є цілком натуральне і в ньому ніхто не є винуватий, хіба технічні винаходи й уліпшення.

ЯКИЙ БАТЬКО, ТАКИЙ СИН.

НЮ ЙОРК. — Злочинець на імя Дураціо, який сидить у тюрмі Тумс за те, що колись замордував чоловіка, довідався, що його 23-літній син, якого він покинув, як іще той був немовлятком, пішов наосліп слідами свого батька, про якого він також передтим нічогісенько не чув, і собі став злочинцем. Син сидить у тій самій тюрмі, засуджений на пятнацять літ за один злочин. Суд старатиметься пустити їх на „пароль" і дати їм нагоду поправитись.

СВІТ В ОБРАЗКАХ

ЧИ ЦЕ БУДЕ ЗАРАДА НА ВУЛИЧНИЙ НАТОВП?

Усі великі міста модерного світу мають великі клопоти з натовпом на вулицях. У Сан Франсіско думають над тим, чи не зарадитиб цьому клопотові при помоці підземних рухомих хідників. Ці хідники мали би бути поділені на три рівнобіжні до себе паси, з котрих один посувавсь би вперед зо скорістю 3 милі на годину, другий зо скорістю 6 миль, а третій зо скорістю 9 миль на годину. Перейти з паса, що посувається зо скорістю 3 милі на годину, на пас, що посувається зо скорістю 9 миль на годину, булоб небезпечно; але перейти на другий пас, що сунеться лише 3 милі на годину скорше, не є небезпечно. Одним боком вулиці такі „ескалятори" пусувались би в одному напрямку, другим боком вулиці, в противнім. На скорім пасі булиб лавки для сидження.

ЯК НЕ ДО СТРАТОСФЕРИ, ТО В МОРСЬКІ ГЛИБИНИ.

Проф. Пікар рішив зрезиґнувати з усяких стратосферичних перелетів і звернути свою увагу на досліди морської глибини. Він має намір дістатися в глибінь 9,000 м. у Спокійнім океані. Вчені сумніваються, чи проф. Пікардові вдасться перемогти тиснення 80,000 кг., що є в згаданій глибині.

ҐІМНАЗІЙНИЙ СЕКРЕТАР ЗЛОДІЄМ.

В Раві Руській арештовано секретаря державної ґімназії, Йосифа Ржонца, ґімназійного абсольвента із Самбора. Перед кількома тижнями якийсь опришок ранив його в голову і Ржонца мусів виїхати до львівського шпиталю. Перед виїздом він дістався до канцелярії ґімназії та забрав із шафки поверх 200 зл. із фондів батьківського кружка. Підозріння звернулося відразу проти Ржонци. Арештований у Львові признаься до крадіжу, причому виявилося, що він має відсидіти кару 8-місячної вязниці за хабарництво, якого допускався, будучи занятим у карному рефераті львівського маґістрату.

ЗЛОДІЙСЬКИЙ ПІДСТУП.

До мешкання доктора медицини Казимира Добецкого при вул. Золотій у Варшаві хтось зателефонував, повідомляючи служницю, що жінку д-ра Добецкого переїхало авто та що вона знаходиться у шпиталі. Зворушена тією вісткою служниця замкнула мешкання на ключ і побігла до шпиталю. Показалося, що вістка була фальшива. Коли служниця вернулась додому, ствердила, що в часі її неприсутности вломилися до мешкання злодії, які ограбили ціле мешкання.

ДОСЛУЖИВСЯ В БОЛЬШЕВИКІВ.

До Варшав наспіла вістка, що колишнього білоруського посла до варшавського сойму, Тарашкевича, совєтська влада вислала на Сибір. Свого часу він був головою Білоруської Громади. За комуністичну діяльність його засуджено на 8 місяців вязниці, а згодом шляхом виміни вязнів відставлено до Совєтів. Там постигла його доля представників усіх національних меншин.

ПРОБИВ БАҐНЕТОМ НА СМЕРТЬ.

У Ґуті Кришталевій коло Любачева підчас бійки двох парубків Іван Червеняк пробив баґнетом Олексу Свіркевича. Пробитий по двох годинах помер.

ГОЛУБИНИЙ РЕКОРД.

Недавно у Франції перевели справді цікавий експеримент, щоб провірити, на яку віддаль орієнтується голуб.

Зо столиці французького Індокитаю, Сайґону, привезли почтового голуба аж до Франції до Арасу і там його випустили. І справді сталося чудо. Голуб, випущений 15. серпня у Франції, вернувся до Сайґону 9. вересня. Отже віддаль 11,600 км. перелетів він за 25 днів. Можна догадуватися, що голуб летів у простій лінії.

Ще давніше один голуб поставив рекорд, перелетівши з Каракас, столиці Венецуелі, до Брукліна! Правда, ця віддаль мала тільки 3,500 км. Проте були люди, які добачували в тому леті якусь „махльойку", кажучи, що голуб відбув більшу частину дороги на кораблі, який теж плив у тому самому напрямі.

Недовірків важко було переконати, тимбільше, що їх у цілому світі чимало.

УКРАЇНСЬКІ ПІСНІ В НІМЕЦЬКОМУ РАДІО.

В понеділок, 15 листопаду ц. р., німецька радіостація Цезен надавала на коротких хвилях від год. 21 до 21:45 українські хорові пісні в супроводі орхестри. Деякі пісні хор проспівав по українськи, інші в німецькому перекладі. Більшість пісень були народні, та були і стрілецькі. Перед кожною піснею спікер давав короткі пояснення німецькою мовою. Виконання було дуже гарне. Співали між іншим (чоловічий і мішаний хор): Почаївську Матір Божу, „Ой, щож бо то та за ворон", „Ой, у полі могила", „Ой, зза гори та буйний вітер віє", „Ой, під гаєм зелененьким", „Ой, пряду, пряду", „Та туман яром котиться", „Божі пуґатарі" (колядки); із стрілецьких: „Гей, видно село", „Червона калина" й ін.

ЕПІЛЬОҐ ПОВСТАННЯ КУРДІВ.

В Анґорі покінчився процес проти 58 курдів, обвинувачених в участі у повстанні проти Туреччини. З них на кару смерти засудили 11 людей (м. ін. головного провідника повстання, шейка Різу). 14 людей звільнив суд від вини й кари. Інших засудили на вязницю. 4 курдійським повстанцям, засудженим на кару смерти, злагіднено кару до 30 літ вязниці.

БАГАТО НАДУЖИТЬ В АДМІНІСТРАЦІЇ БОФАЛА.

Велика лава присяжних у Бофало узнала винуватими тринадцять високо поставлених урядовців в адміністрації міста Бофало. Серед обвинувачених знаходяться сім міських радних. Всіх радних є 15. Стейтовий уряд в Олбані назначив спеціяльного прокуратора в тій справі.

ПОЛЬСЬКІ ВІЙСЬКОВЦІ ЗАЧИНАЮТЬ ПРОТИУКРАЇНСЬКИЙ СПОЛОХ

ВАРШАВА.—Столиця Польщі вславилась останніми часами ріжними протиукраїнськими виступами, аранжованими ріжними польськими орґанізаціями, польськими „вченими" і польськими духовниками. До цього долучилися тепер старшини польської армії. Для них мав відчит полковник Томашевскі на тему „української небезпеки". У своєму відчиті, до якого прислухувалися між іншими ґенерали Літвіновіч і Токаржевскі, він заявив, що Україна може бути тільки за Збручем та що польський нарід має для ворога, себто для українців, тільки кулак. Говорив навіть про якісь таємні присяги ґреко-католицького духовенства, звернені проти Польщі. І радив полякам не кричати „ані пяди землі в українські руки", а переводити польщення твердо, але спокійно й не робити ґаласу, бо тим чином скорше осягнеться намічену ціль.

РОЗСТРІЛИЛИ 18 УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ.

ЛЬВІВ. — Львівські часописи подають, що воєнний суд у Києві засудив на розстріл 18 осіб за націоналістичну діяльність і цей присуд виконано на подвірю київської вязниці. Між іншими розстріляли прімадонну київської опери Петруненко й оперового співака Донця. Розстріл тих двох артистів зробив велике враження, бо саме минулого року Сталін дав їм високе партійне відзначення.

ПОЛЬСЬКІ УЧНІ, ЖИДИ Й УКРАЇНСЬКИЙ СВЯЩЕНИК.

ЛЬВІВ. — Жидівська „Хвіля" подає, що 21. листопаду напали учні хлопячої вселюдної школи ім. Зіморовича на старого прецляра-жида й побили його кулаками, лінійками й перниками, вигукуючи при тім „Бий жида!" Ніхто хлопців не спиняв. Аж надійшов український священик, о. Осип Годунько, і спинив хлопців. „Хвіля" висловила гаряче признання о. Годунькові за його поступок.

ЯКІ ВИПУСКАЮТЬ ПОЕМИ.

КИЇВ. — Микола Бажан випустив свою нову поему на 1,500 рядків під заголовком „Безсмертя", присвячену — третім роковинам убивства Кірова.

ПОКОРИСТУЮТЬСЯ УКРАЇНСЬКИМИ МЕЛЬОДІЯМИ.

ЛЬВІВ. — У Варшаві виставляють оперу Ф. Нововейского „Леґенда Балтії" — як найпатріотичнішу. Є це спольщена німецька патріотична передвоєнна опера. Цікаве, що хвалять найбільше арію з 2-го акту. А виявляється, що ця арія це відома українська пісня „Баламуте, вийди з хати, хочеш мене розкохати". Той самий Нововейскі скомпонував пісню „Не дами земі" на нуту української пісні „Заграй ми, цигане старий" Сидора Воробкевича.

Українські мельодії серед німців.

Згадуючи про Нововейского, „Новий Час" подає, що українські мельотії можна подибати серед багатьох чужинців. У Німеччині вже у 18. столітті співали „Гарна Мінко, мусимо розстатись" на мельодію „Їхав козак за Дунай". За часів Гогенцолернів урядово ґрали ґимн Бортнянського „Коль славен", а тепер знаходимо серед дитячих різдвяних пісеньок на мельодію „Ми гайдамаки", пісеньку „Фройт ойх, кіндер" (тіштеся, діти).

УКРАЇНСЬКА АРТИСТКА ВИБИВАЄТЬСЯ.

ЛЬВІВ. — Великий Театр у Львові виступив з новим сезоном з премієрою оперетки „Сізі", яку скомпонував відомий віденський композитор Ф. Крайзлер. У головній ролі виступає молода українська артистка, Стефа Стадниківна.

НОВІ ЛЮДИ — НОВІ ЗВИЧАЇ.

ЛЬВІВ. — „Нове Село", згадуючи про листи, які надходять з українських сіл і від молоді, стверджує, що вже маємо до діла з новим поколінням. Заразом подає звідомлення про нові весілля з патріотичними промовами, з українськими піснями і без алькоголю, а зо збіркою на ріжні народні потреби. Але в селі Хренові, повіт Здолбунів, трапивсь інший випадок. У багатого Порадюка відбувалося весілля. Коли їхав молодий з молодою, хлопці зустріли їх зо снопом жита і зажадали пару грошів на добру ціль. Молодий богатир не хотів дати. Тоді хлопці спалили сніп. Молодий хотів потім хлопців перепросити і приніс горівку. Та свідомі юнаки відмовились пити отруту і не приняли до відома такої полагоди справи. Пишучи про це, згаданий часопис подає від себе, що між нашим народом тепер борються два світи. Один світ, це світ пияниць і темноти, який багато лиха накоїв українському народові, а другий світ — це світ відродження, праці, боротьби за українську кращу будучність. Нові українці творять нові звичаї й нове життя. І ті другі певно переможуть.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Co., Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

В Канаду належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПАЦИФІЗМ У ПРАКТИЦІ

Помер Френк Келоґ, бувший секретар стейту і суддя Світового Суду Міжнародньої Справедливости, що одержав мирову нагороду Нобля за свої змагання поставити війну поза законом. Як відомо, він був співавтором „Пакту Келоґа-Бріяна", який свого часу наробив багато шуму і за який Келоґ дістав нагороду Нобля, але з якого буквально нічогісінько не вийшло. Пакт цей не спинив війни в Етіопії, ні в Еспанії. Ні не має він тепер найменшого впливу у справі припинення війни на Далекім Сході. Бо тепер треба рахуватися з тим, що світ знаходиться далі в такім положенні, що війни не годні спинити ні Ліґи Націй, ні такі договори як Келоґа-Бріяна і їм подібні, хочби такими договорами держави себе дійсно зобовязували воєн не вести, або принаймні придержуватись обовязково певних засад, коли мають таку війну зачинати. Зміна тепер наступила хіба в тім, що тепер війни далі ведуть, але воєн формально не виповідають, як це бувало давніше. Значить, що наступила зміна на гірше.

Очевидно, що все те світ бачить. І розуміє, що те все означає. Тому і зброїться на всі лади. Все те денервує народи й держави. А в першу чергу тих, що є проти війни з принципу, що є пацифістами за всяку ціну й у всякому випадку, як і тих пацифістів, що визнають тільки війну оборонну, себто таку, коли край є нападений. У мирних часах пацифістична пропаганда не звертає на себе звичайно особливої уваги, зокрема в такім краю як Злучені Держави, де майже всі є свого роду пацифістами, себто тими, що не бажалиб бачити край втягнений у війну. Крім того пацифістичний дух має тут свою традицію, а зродився в тім часі, коли Злученим Державам не могла грозити ніяка небезпека, коли буквально вони не могли бути нападеними. Очевидно, що ситуація тепер змінена, коли входять у рахубу літаки. Та, не зважаючи і на це останнє, пацифістична пропаганда є далі сильна. І це їй треба завдячувати, що в конґресі поставлено резолюцію Лудлова, яка вимагає, щоб про виповідження війни рішав сам загал населення шляхом референдуму.

Ось тепер є цікаво слідити за тим, як американське громадянство реаґує на такі пропозиції пацифістів. Уже маємо заяву президента Рузвелта, бувшого секретаря стейту Стимсона, бувшого републиканського кандидата на президента Ландона, як теж заяви ріжних сенаторів, послів і т. п. Поминаючи їх наскрізь неґативне ставлення до референдуму, виходить із них виразно на яву, що Злучені Держави, так як були втягнені у світову війну, можуть бути втягнені також і в нову, або, конкретно говорячи, в ту, що її тепер ведуть на Далекім Сході. А причини можуть бути подібні до тих, які заважили на американській участі у світовій війні. Місце Люзитанії заступить Паней, а далі піде: престіж, оборона цивілізації й т. п.

ЧОМУ НАША ПОЛІТИЧНА РОБОТА НЕДОМАГАЄ

(Зо звіту Омеляна Ревюка, предсідника Обєднання Українських Організацій в Америці, на річному засіданні уряду цеї організації 18-го грудня 1937).

Українська іміґрація має в Обєднанні орґанізацію, котру покликали до життя злучені організації української іміґрації на те, щоб обєднували в одно всю працю української іміґрації в Злучених Державах за визволення українського народу з усіх займанщин. Ця організація мала зібрати в одну цілість усю ту роботу, яку хоче зробити українська іміґрація для здобуття самостійної української держави на всій українській території, себто для всього українського народу. Велика ціль для народу, і амбітна ціль для орґанізації!

І організація робила свою роботу 15 літ. Проіснувала вже довше, ніж яканебудь інша українська політична організація. Чи не довше, як усі інші українські політичні організації разом?

І це вона завдячує попереше ясній цілі, а подруге, що своє існування опирала на дві основи: перше, активність, друге жертвенність. Активна оборона на іміґрації української справи. Відпір усяких ворогів, який тільки можливий з іміґрації. Друге, матеріяльна допомога всяким зусиллям українського народу в Рідним Краю.

Цеї роботи не лише треба, але й вона множиться. Потреби й можливості такої роботи стають щораз більші. Чим далі Обєднання працює, тим більше можливостей бачить працювати для добра українського народу. І кличуть за працею з усіх боків. З одного боку стара іміґрація: Чому не робите цього й того? Чому не репрезентуєте нас тут, то там? Чому не подбаєте за участь української іміґрації на цій виставі, або на цій конференції, або на тім зїзді? Чому не можете цеї акції або тії? Молодь кличе собі: Чому не видаєте нам більше книжок? Чому нема для нас словника? Чому нема букваря? Чому нема ґазети англійською мовою? Чому існуючої преси не справлять? Чому нема курсів там, чи там?

Ми все це чуємо. Ми це знали й бачили, заки ще це почули. Часто про це люди дізнались аж від нас. Ми про це говорили, про це заговорили люди й віднеслися до нас.

А що ми? Ми мусимо на це явно й славно, не закриваючи нічого, сказати, що багато роботи можливої, корисної, потрібної, ми зробити не зможемо, поки громадянство зо свого боку не зробить того, що воно повинно зробити.

Я маю на думці справу канцелярії Обєднання. На наших конґресах і річних засіданнях уряду я підносив цю справу. Тепер підношу її вже немовби за традицією. На останньому конґресі Обєднання в грудні минулого року я звертав увагу на цю поважну недостачу нашої організації, через яку робота організації не може розгорнутися так, як повинна. У нас саме завівся звичай, що, складаючи жертви, ми відразу даємо їм призначення. Діставши таке призначення, Обєднання не може від нього відступати. Урядові Обєднання не лишається нічого іншого до роботи, хіба переслати жертви на подані цілі. У своїм звіті на конґресі Обєднання минулого року я говорив: „Звичай призначування жертв потягає за собою такі наслідки, що Обєднання ще й досі не удержує такої канцелярії; що воно сидить даром у комірному в нашій запомоговій організації, Українським Народнім Союзі; що воно не має де держати як слід актів; забиває своїми видавництвами пивниці Союзу; що уряд Обєднання не може мати докладної контролі над цими книжками, тощо. Крім цього брак постійної канцелярії шкодить Обєднанню в його пропаґанді. Уряд Обєднання цю справу підносив на кожнім конґресі, але ні на одному з них не зроблено в тій справі ніякої ухвали".

Так я говорив на останньому конґресі, але й останній конґрес у цій справі нічого не зробив. Лишив справу по старому й урядові Обєднання не оставлено можливости відкрити справжню постійну канцелярію, себто льокаль з відповідною (хочби одною) силою. Обєднання ще далі сидить даром у комірному, а урядники ще далі працюють даром, поза годинами праці, призначеними на нашу працю в організаціях, звичайно в У. Н. Союзі.

З допомоговою діяльністю Обєднання ще змогло собі дати раду в такий спосіб, щоб усе було виконане як слід, але було багато труднійше це зробити з іншою працею. Наприклад, трапляється нагода виступити в ґазетах з якимсь протестом, який міг би дати деякий розголос українській справі. Зараз виринає питання, хто має цим занятися, хто має скласти концепт протесту, хто має його виконати, хто має його перекласти, хто має переписати, хто має занести до ґазет. На це все треба не тільки праці, але й багато часу, а цього часу в людей, занятих і привалених іншими працями, часто зовсім нема; бо в такому випадку ще труднійше булоб урядникам зібратися на наради або на засідання, бо й на кошти таких засідань властиво грошей нема, а позамісцеві урядники (як наприклад наш касієр) мусять на такі засідання витрачувати не лише час, але й власні гроші.

Або виринає, наприклад, плян зладження українсько-англійського словника. Потреба його велика. Молоді без нього, як без рук. Якби він був виданий, кошти його повернулись би. Але щоб пустити справу в рух, уже треба роботи, роботи організатора. Якби Обєднання мало правильну канцелярію, воно моглоб зайнятись організуванням цієї справи. Не маючи канцелярії, Обєднання не може взятися за організацію справи, й справу відкладається на місяці, ждучи принагіднішої пори, коли заняті деінде урядники матимуть більше часу.

Приходить до нас переклад історії Грушевського англійською мовою. Вже переклад готовий, треба тільки його переглянути, справити, постаратися про відповідну передмову, а потім знайти накладця й видати. Це все вимагає праці й часу, а тимчасом переладовані щоденною працею урядники не мають на це просто часу. І тут готова вже праця жде „кращого часу". Коли цей „кращий час" наступить?

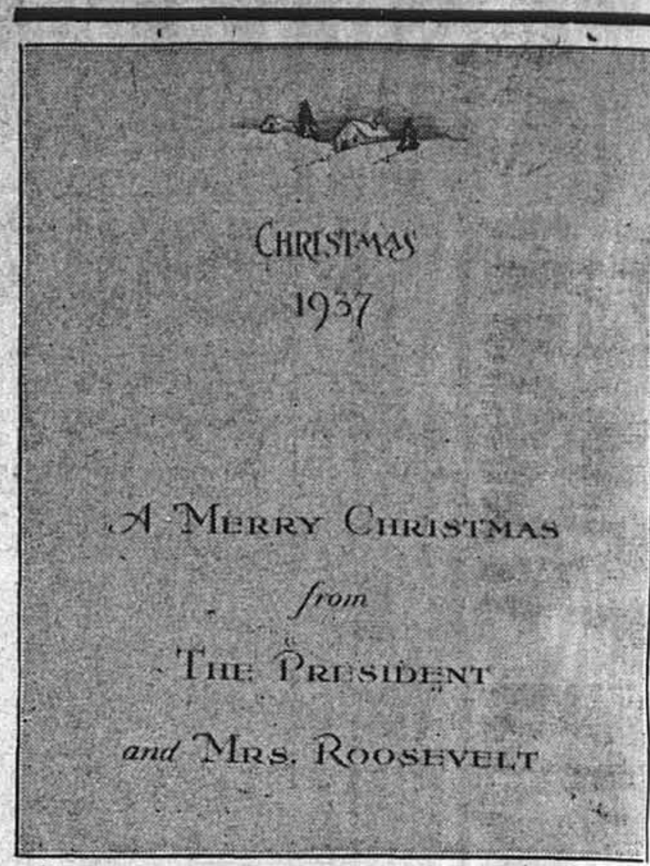
Коли урядники Обєднання говорили про цю справу на останньому конґресі Обєднання і багато разів передтим, а все-таки в цій справі нічого не зроблено, то це значить, що нам іще не вдалося зломати старого наставлення нашого народу, за яким політична робота мається робити даром. Нам усе ще не вдалося накупити нового наставлення, прийнятого поступовими народами, що й політична робота, для справности, вимагає постійної канцелярії платних помічників.

Який досвід мають передові народи в тій справі, позволю навести собі слова пані Ґрейс Л. Елиот, одної з провідниць американського Союзу Молодих Жінок - Христіянок, авторки відомої книжки „Women after forty". У своїй промові на конференції суспільної праці в Індіянаполис, Індіяна, в травні 1937-го року, вона старалася подати признаки дозрілого суспільного провідника й четверту признаку такого провідника подала його відношення до часу. Вона говорила:

„Почетверте, дозрілий провідник у діяльній, співпрацюючій, зростаючій ґрупі мусить вирости зо своїх дитячих та немовлячих способів реаґування. Наприклад, він повинен навчитися, що він не може зробити всього добра, що має бути зроблене. Коли багато людей в організаціях пробують виконати з половиною робітників, які були досі заняті, ту саму роботу, то тоді лише вийде зовсім ясно наверх, що ці люди не можуть рішити, що є в даному менті найважнішою справою та поступати відповідно до свого рішення. Коли чоловік поступає так, немовби міг зробити два рази більше, ніж на це має часу, то це заносить або дотячою вірою в чари або браком чесности в заряді часом. Переступати поза буджет часу є таксамо мало етичне, як переступати буджет грошей. Проба робити всяку вартісну працю, якої чоловік не має часу зробити, може зробити для урядовців організації непотрібним брати на себе відповідальність за брак урядовців. Коли хтось пробує зробити забагато, то це звичайно значить, що він іще не зібрав в одну цілість (не „зінтеґрував") своїх власних бажань до точки інтелігентного й динамічного рішення. Невміння делеґувати (передавати) відповідальність на інших людей іде вкупі з браком зосередкування на одно рішення. Безладність у справах звання може розкривати ті самі основні хиби в особистості, що безладність у полових справах".

І я саме говорю про цю справу не на те, щоб шукати в цьому виправдання, „алібі" („алибай"), але на те, щоб набудуче такого „алибай" не мати. Я повторюю й повторюю цю справу, в надії, що остаточно нам таки вдасться добитись зміни культурного наставлення нашого народу в цій справі. Поки цього нема, наша діяльність не може бути така багата, широка й глибока, я к вона могла би бути навіть при нашим розумінні. Це для нас яке-таке оправдання є, та лише перед власною совістю, а не перед світом, бо в світі це нікого не обходить, чи ми маємо на нашу несправність моральне оправдання, чи не маємо. В світі рахується праця.

У світі назрівають увесь час великі події. Кожної хвилі може дійти до подій, при яких навіть сліпі побачать, що нам треба виконати величезну роботу, та що спосіб, як ми ту роботу тепер виконуємо, є невідповідний. Та нам треба дивитися за тим, щоб наставлення нашого народу змінилося, заки прийде до цеї неминучої світової кризи. Як старому поколінню важко змінити старе наставлення, то чи не поможе нам молоде покоління її змінити?

ПРЕЗИДЕНТОВІ ПОЗДОРОВЛЕННЯ.

Так просто й скромно виглядає цьогорічне Різдвяне поздоровлення президента Рузвелта й пані Рузвелтової: невеличкий зимовий крайовид і простий напис.

Генрі Вортінґтон.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА

Шеф відомої ювелірської фірми „Ґервуд і С-ка" звернувся до свого книговода:

— Хвилиночку, пане Бартер... Тут маєте папери на той шнур перел, який ми дістанемо цими днями з Амстердаму. Будь ласка перевірити вагу, опис, ціну і втягнути все це до книг...

Бартер вернувся до свого бюра і глянув на папери. „До біса! — подумав — шістьдесять тисяч долярів за таку дрібничку!" Аж забув про свою працю. За кілька днів якась дурна гуска буде носити таку дорогоцінність на шиї і не зможе навіть оцінити її вартости. 60,000 долярів! Звичайний смертник не може дійти до такого капіталу навіть за ціле життя тяжкої праці.

Що він сам зібрав за тих останніх трицять літ, сидячи над книжками, де вписував чужі гроші? Навіть не має стільки, щоб прожити спокійно кілька літ перед смертю. 60-000 долярів! За таку суму міг би він позбутись усіх щоденних клопотів, міг би виїхати у світ, нарешті почати жити, — жити!

Бартер відчув нараз, що якась думка засіла йому в голову. Йому треба тільки зважитись на одну сміливішу спробу і він зможе стати щасливою людиною, замість вантажного вола. Він таки мусить роздобути ці перли!

Нагоди було досить. Треба бути тільки обережним, щоб використати відповідний момент. Для нього, що від трицятьох років знов усі звички свого шефа, не буде це тяжко. На нього напевне не впаде підозріння.

•

Бартер побачив, що перевести задуманий плян, лекше, ніж спершу уявляв собі. Два дні пізніше прийшли перли з Амстердаму і Ґервуд, оглянувши їх пильно, передав їх Бартерові з дорученням перевірити фактури і вписати посилку до відповідних книг. Бартер підготовив собі заздалегідь штучну підрібку оригінальних перел, на підставі опису та фотографії, так, що міг замість присланої посилки передати Ґервудові імітацію.

Він вибрав до цього пригожу хвилину, коли шеф був дуже занятий, так, що взяв перли механічно з його рук і сховав їх до панцирної шафи. Перший крок був уже за ним і тепер Бартер не міг уже змінити своєї постанови. Коли він сів за своє бюрко, холодний піт виступив на його чоло. Він ледви дочекався тої хвилини, коли міг спокійно вийти з бюра.

•

По обіді він насолоджувався видом чудових перел, перебираючи їх у пальцях. Він не мав сумніву, що шеф та його помічники зможуть відкрити обман. Ґервуд повірить йому, коли він пічне впевняти, що це не він, але всеж требаб у найближчих днях узяти відпустку і перли продати десь якнайшвидше. 50,000 долярів зложить собі як ренту на решту життя, а за 10,000 долярів зможе провести приємно якийсь час на широкому світі.

Хтось застукав до дверей. Серце забилось у нього молотом. Миттю сховав перли до кишені. Ввійшла його господиня.

— Пане Бартер, я маю до вас прохання. Моя сестра занедужала і я мушу піти до неї на ніч. Ви будете такі добрі і пригріете собі вечерю нині самі.

— Алеж розуміється! — відповів Бартер, щоб її якнайшвидше позбутись. — Я дам собі раду.

Коли господиня відійшла, він мав час обдумати ситуацію. Так далі він не міг поводитись, — мусів заволодіти своїми нервами. Коли завтра піде на службу, ніхто не сміє доглянути по його обличчі найменшого зворушення.

Чого йому боятись? Чи раз уже він продавав усякі дорогоцінності по всяких фірмах і ніхто не мав ніколи сумнівів щодо його чесности. На крайній випадок він приготовив у себе сірчан хльору, в який кине перли в останній хвилині, коли буде сподіватись у своїй хаті поліційної ревізії — вони розпустяться безслідно.

•

Передумавши все як слід, він відчув, що рівновага до нього вертається. Як що вечора, він сів собі при огні ватрани і покурював люлечку. Мріяв про подорож до тропічних країн, про індійців, факірів, інше небо.

Мусів так мріяти довго, бо коли прокинувся з задуми, вогню у ватрані вже не було. Глянув на годинник. Минула північ. Мусить відпочити, щоб завтра виглядати в бюрі нормально, бадьоро. Спускав тяжкі завіси, коли на вулиці побачив двох поліцаїв. „Якби ці два..." — подумав — ...ні! Якби знали, то вже давно був би тут у мене".

Стало йому холодно. Поліцаї перейшли дорогу і йшли в напрямку його хати. Ні, дивились уверх до його вікон. Ідуть по сходах... Боже! Чути дзвінок. Це вони...

•

Увесь тремтячи, пробував заволодіти собою. Все було втрачене. Поліція певно якимсь дияволським способом довідалася про крадіж і має проти нього в руці всі докази.

Знову дзвінок. Ні, все ще не втрачене. Є ще останній спосіб. Вони не дістануть його у свої руки! Одним скоком був він при шафці, де сховав перли і приладжену хемічну рідину. Ще кілька секунд, і з перел лишилась тільки звичайна пливка маса, з якої ніхто не міг би пізнати, що в ній було. Він вилив її одним махом до каналу.

Задзвонили втрете. Бартер відчинив двері і побачив двох поліцаїв.

— Вибачте, пане, сказав один, але в коридорі вночі світилась лямпа. В останньому часі було так багато вломів, що ми мусимо перевіряти доми, де щось нам видається підозріле.

Бартер ледви зрозумів їх слова.

— Так, так... господиня вийшла, можливе, що забула... світло... все в порядку...

— Прохаємо ще раз вибачення. Добраніч! — сказав чемно поліцай.

— Добраніч! — відповів Бартер, зачиняючи двері.

Поліцаї зупинились на сходах. Вони почули, як за дверима, перед якими щойно стояли, хтось починав страшенно сміятись.

— Якийсь комічний тип! — сказав один з поліцаїв, не прочуваючи, що чує сміх божевільного.

Перекл. К. Л.

Коли людина впаде в нещастя, то перший-ліпший дурень може поневіряти її. Здохлого ліва нужденний осел копнув, а слонові, що впав у багно, жаба скаче на голову.

(Індійська приповідка).

Найгарніша малпа погана у порівнянні з людським родом.

(Геракліт).

Така все буває кара марнотратника: не замкнув куфра, сьогодні замикає двері.

(Шекспір).

Нема твердині такої сильної, яка не відчинилась би перед ослом, навантаженим золотом.

(Филип Македонський).

ПРОТОКОЛ

з нарад головного екзекутивного комітету У. Н. Союзу, які відбулися 4-го грудня 1937 року в головній канцелярії У. Н. Союзу під ч. 81—83 Гренд Стріт, Джерзі Сити, Н. Дж.

Наради тревали від другої до четвертої години пополудні, а проводив ними головний предсідник М. Мурашко. Полагоджено такі справи:

Бонди. Рішено закупити за $41,000 бонди State of Louisiana Highway, 4%.

Морґеджі. Постановлено уділити перший морґедж у сумі $7,750 на реальність М. Брустина в Юніон Сити, Н. Дж.

„Свобода". Стверджено, що, згідно з постановою й у виконанні ухвали XIX. конвенції У. Н. Союзу, Український Народний Союз заперестав з днем 30-го листопаду 1937 року видавати, друкувати й розсилати „Свободу", а натомісць заключив контракт з „Українською Пресовою і Книжковою Спілкою" в справі цього, щоб та спілка, яка від 1-го грудня 1937 року почала видавати „Свободу", поміщувала в тім часописі всі справи, доручені Союзом, висилала примірники дотичного часопису членам У. Н. Союзу та служила У. Н. Союзові як його орган.

Д. Галичин,
гол. рек. секретар.

УВАГА! ПІТСБУРЩИНА! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРОХІЇ СВ. ПЕТРА І ПАВЛА В КАРНЕҐІ, ПА.

відбудеться

В НЕДІЛЮ, 26. ГРУДНЯ 1937

В УКРАЇНСЬКІЙ ПАРОХІЯЛЬНІЙ ГАЛІ,

220 JANE STREET, CARNEGIE, PA.

1. ВІДЧИТ ґенерала ВОЛОД. СІКЕВИЧА про: „СУЧАСНЕ ПОЛОЖЕННЯ УКРАЇНИ".
2. ВИСВІТЛЕННЯ парохіяльної ФІЛЬМИ (MOVIES): „СТРІЛЕЦЬКЕ СВЯТО".
3. ПРЕДСТАВЛЕННЯ: „СВ. НИКОЛАЙ В АМЕРИЦІ".

Початок в 6-ій годині вечором.

Вступ для старших 25 цнт., для дітей 10 цнт.

Шановні Громадяни з Пітсбурщини! Приходіть всі на цінний відчит ген. **Сікевича,** а при тій нагоді побачите фільму „Стрілецьке Свято". Ця фільма взята на „Меморіял Дей", 30. травня ц. р. коли українська карнеґійська парохія віддавала честь Борцям-Героям, які впали в боротьбі за кращу долю України. По представленню **св. Николай роздасть дарунки всім дітям,** які будуть присутні на галі. Приходіть всі! 299

Заряд української парохії св. Петра і Павла в Карнеґі, Па.

ПОСМЕРТНА ОПОВІСТКА

Дня 17-го грудня ц. р. помер у Трентоні, Ню Джерзі, **Михайло Душанський,** член Тов. Вільні Козаки, від. 116. Покійний походив з Бібрки, Західня Україна. Прожив 58 років. До Союзу приступив у 1907-мім році, був секретаром в Акфорт і делеґатом на конвенцію в місті Філядельфії.

Похорон відбувся 20-го грудня при участі членів Тов. Вільні Козаки, родини і знайомих в українській прав. церкві, звідки відпроваджено тлінні останки на вічний відпочинок.

Земля Йому пером!

Павло Стадник, секр.

Довго брешуть пси на місяць, а таки не змогли переломити його мовчанки.
(Ґергард Гавптман).

Краще кривду терпіти ніж її робити.
(Плятон).

Хто гнів перемагає, перемагає найбільшого ворога.
(Сенека).

Скорше в морі не стане води, ніж жінок-звідниць.
(Арістотель).

Найбоязкіша жінка має досить відваги на обмову инших.
(Середньовічна приповідка).

Скільки мушель на березі моря, стільки терпінь спричиняє любов.
(Овід).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ВІЙНА И МИР.

Лорд Нютон вніс у палаті лордів британського парляменту внесок, щоб кожний автомобіліст, котрий спричинив своїм автом смерть людини, втратив свій автомобіль.

На поперття свого внеску лорд доказував, що в Англії зросло число автомобільних випадків до таких розмірів, що вони стали просто національним скандалом.

„Знаходимося в фантастичнім положенні", говорив він. „Нині цивільному чоловікові безпечніше жити у воюючій Еспанії, ніж у мирній Британії".

„БОЖИЙ ДАР".

Лорд Нютон добивавсь ухвалення закону, що автомобіліст, котрий убив чоловіка, має втратити автомобіль на основі старого англійського закону про так званий „діоденд".

Слово „діоденд" походить з латинської мови й у перекладі нашою мовою значить: „такий, що його треба дати Богові". На основі старого англійського закону чоловік мав утратити „на боже" цей предмет, котрим він спричинив смерть иншого чоловіка, без огляду на те, чи це була рушниця, чи віз, чи кінь, чи хочби цілий корабель.

З часом стали зловживати цього закону так, як в Америці зловживали, наприклад, закону про відшкодування за поломання обітниці подружжя, і кількадесять літ тому цей закон зовсім скасовано.

ЗУБ ЗА ЗУБ.

Які ситуації виринали через такі закони, можна собі представити з одного справжнього життєвого факту, про котрий пише один німецький учений у своїй збірці історичних дивацтв.

У німецькому місті Данціґу, десь у середніх віках, один бляхар, побиваючи дах високого будинку, зірвався з рушттовання й полетів коміть головою вниз. Не зважаючи на велику висоту, з котрої він упав, він не вбився, бо впав на прохожого чоловіка і вбив його. Цей убитий був жид, і жидівська громада зажадала, щоб убивника покарати смертю: чи хотів він, чи не хотів, але він був знарядом смерти й за це йому належиться смерть. Довго радив суд, що зробити з цим домаганням. Засуджувати чоловіка за смерть, котрої він не хотів, судові видалося несправедливим, але як тут відмовитися примінити закон, котрий тоді ще обовязував?

По довших нарадах суд рішив: убивник має за вбивство понести смерть. А саме, має згинути в такий спосіб, що хтось із жидівської громади має впасти з того самого даху йому на голову.

Присуд проголошено, але... до його виконання не прийшло: ніхто не згодився його виконати.

ДИКТАТУРА ДАЛІ, ЧИ ВЖЕ ДЕМОКРАТІЯ?

Говорить мені один читач нашої ґазети зприводу нашої статті про большевицькі вибори:

„Як большевицький уряд нібито зарядив вибори, а притім приказав вибирати лише кандидатів комуністичної партії, то цим він зробив так, як той циган, що давав синові збанок і десять центів: „Маєш тут, сину, 10 центів на молоко. Купи мені повний збанок молока й дивися, щоб приніс назад і десять центів!"

Чи посилав циган сина купувати, чи красти?

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

Листопадове Свято.

Укр. гр.-кат. парохія в Перт Амбой, Н. Дж., святкувала 8 листопаду ц. р. Листопадове Свято. Отець парох по обидвох Службах Божих відправив панахиду по поляглих українських воях. Переведено збірку, яка принесла $33.91. Вечором у церковній галі відбувся святочний концерт, на якім виступали хори „Боян" і „Молодечий". Хорові точки були переплітані деклямаціями шкільних дітей. Диригентом обох хорів був Василь Львівський, місцевий дяковчитель. Вступне слово виголосив о. І. Шуховський. Про значіння листопадового зриву говорив п. В. Кедровський. Бадьору, захопливу промову українською й англійською мовою виголосила панна Ева Піддубчишин. Вона також закликала до збірки на українських інвалідів. Зложили: Укр. гр.-кат. церква $15; Укр. Амер. Дем. Клюб і його члени $7.29; Т-во „Січ", від. У. Н. С., і члени $6; по $5: Бр. св. Николая (від. У. Н. С.), Сестрицтво Непор. Зач. Пр. Д. Марії, Жіноча Громада, громадяни П. Гаврилови; по $2: О. Білецький, В. Львівський, Й. Ломінський; по $1: М. Чумир, Д. Бернацька, Ф. Щуцький, Д. Ґураль, Н. Фенчинський, Т. Гавриш, о. І. Шуховський, С. Шуховська, Ірина Шуховська, Іванна Шуховська, С. Кордяк, пані Ваверчак, Кат. Мельникевич, Т. Патуля, Н. Колодій, Д. Вовк, Д. Макар, Пелагія Ґураль, М. Війтів, С. Гонимар, Г. Мисак; решта дрібними. Разом усіх жертв, завдяки невсипущій праці уряду церковної громади й урядів місцевих світських жіночих і чоловічих орґанізацій, та завдяки хорам і їхньому диригентові, вислано на українських інвалідів у старім краю через Обєднання $100.17.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Допоможім убогим з нагоди Різдва.

Наближається Різдво, себто той час, коли цілий християнський загал бодай на хвилю забуває за свої щоденні турботи, веселиться і радується та співає: „Слава во вишних Богу, а на землі мир". Та не всі мають нагоду повеселитися, не всі можуть забути свої клопоти, бо є багато таких, яким матеріяльні обставини на це не позволяють.

Є старий звичай, що в ту пору ті, що мають більше, діляться з тими, що не мають нічого, і в той спосіб причиняються до миру на землі.

Українці міста Нюарку, йдучи за тим звичаєм, та бажаючи допомогти своїм меншим братам, за почином Чорноморської Січи, Товариства д-ра Янковича та Українських Бизнесменів, відносяться до українських товариств, світських і церковних, з проханням, щоби вони прилучилися до цього гуманітарного діла і кожне по своїй змозі жертвувало щось на ту ціль, як теж щоби подали назвища й адреси тих родин, які потребують помочи.

Датки, як теж інформації щодо потребуючих родин просимо слати до адв. В. Кузьми, 241 Springfield Ave., Newark, N. J., або до д-ра Янковича, 718 South 17th Street, Newark, N. J. Всі жертви будуть проголошені.

ЗА КОМІТЕТ:
Адвокат М. Кузьма,
д-р М. Янкович.

ГАРТФОРД, КОНН.

Листопадове Свято.

В неділю, 14. листопаду ц. р., гартфордська громада величаво відсвяткувала Листопадове Свято.

Свято почалося панахидою по поляглих героях, яку відправлено в укр. кат. церкві св. Михаїла.

Пополудні розпочався в салі Громадянського Клюбу святочний концерт.

Святочний реферат виголосив п. О. Ревюк.

Вокальні точки виконав хор „Дніпро", що гуртується при укр. кат. церкві, під управою дяковчителя М. Похмурського.

Треба підкреслити, що програма була влучно уложена і знаменито виконана. Низку пісень і деклямацій з відповідним змістом виконав дитячий хор при парохіяльній школі — вповні вдоволяючо.

М. Курдина в коротких словах завізвав до складки на інвалідів і політичних вязнів у старому краю.

Зложили по $2: М. Папа, О. Косар, І. Романків; по $1: П. Драпяк, М. Курдина, В. Мовчук, Л. Апанович, А. Шаркевич, П. Данилів, Н. Скоробоґатий, П. Салецька, С. Кінчик, О. Ярдан, П. Швець, П. Призимірський, К. Ярошевич, М. Іванчишин, Е. Бутриман, С. Мотиль, М. Саґан, М. Данилів, М. Чикало, С. Кундис, Г. Сикура, М. Дерех, М. Корень, И. Ґвізд, О. Коман, Т. Фіярчук, Е. Ґайда, М. Стисла, П. Соколовський, С. Герман, І. Горбачук, П. Курко, П. Молява, А. Локоть, П. Попович, М. Похмурський, А. Савка, о. С. Баландюк, С. Конякевич, С. Вокалюк, С. Хорнат, В. Гірчиця, К. Гірчиця, М. Гапкевич, Г. Янушевський, І. Бойко, В. Стефанів, В. Дерлиця, Н. Хорнат, А. Мартинюк, П. Медвідь, О. Курко, І. Саґан, І. Вишневський, И. Патаняк. — Разом **$61.** — Дрібними датками **$33.18.** — Підчас панахиди в церкві зібрано **$23.** — Разом **$117.18.** — Розходу було **$29.30.** — Вислано до Обєднання **$87.88** з призначенням на інвалідів **$50,** на політичних вязнів **$37.88.**

Волод. Мовчук.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ВОТЕРВЛІТ, Н. Й.

На інвалідів.

Український Американський Громадянський Клюб відбув 21. листопаду ц. р. свої місячні збори, на котрих згадано про наших українських інвалідів у Рідним Краю. Предсідник Клюбу, І. Урбан, попросив членів зложити для них жертви. Бо коли вони не жалували свого здоровля й ішли в боротьбу за визволення України, то ми не повинні тепер жалувати малої грошевої жерви, щоб помогти їм коротати їх нерадісне життя. Збіркою занялися В. Ґалайко й Андрій Чура. Зложили по $1: Н. Древецький, О. Спяк, М. Завіський, С. Ковальчик, И. Крушельницький, П. Роганич, Л. Завіський; по 50 ц.: В. Футулуйчук, В. Ґалайко, В. Гобляк, В. Мадараш, П. Ковальчик, Я. Вовчко, М. Спяк, С. Михасів, Н. Смерек, А. Кріль, С. Чайковський, М. Мадараш, И. Ренч, І. Урбан, В. Вовчук; по 25 ц.: Д. Вуйцік, А. Чура, И. Байбер, Т. Кащак, І. Футулуйчук, Ф. Васуля, М. Ксеник, С. Свота. Решта дрібними. Збірка принесла $16.65. Гроші переслано через Обєднання на призначену ціль.

М. С.

БОСТОН, МАСС.

На інвалідів і дім Лесі Українки.

Союз Українок в Америці є загально відомою організацією українського патріотичного жіноцтва, яке чином доказує свою любов до свого рідного народу та чином помагає йому у його визвольних змаганнях. Він веде корисну громадянську роботу, освідомляючи українське жіноцтво, яке виховує нові покоління в патріотичному дусі.

Бостонський відділ Союзу Українок, ч. 44, йде також тим шляхом і тепер жертвував $10 на народні цілі, себто $5 на українських інвалідів і $5 на дім Лесі Українки. Гроші переслано через Обєднання на призначену ціль. Наш відділ має теж на увазі Рідну Школу, але на ту ціль він візьметься придбати жертви в часі коляди.

За уряд від. С. У. А.:
Ф. Бойко, М. Зварич,
Ю. Сморш.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

ГРОМАДЯНИ МІСТА ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ., І БЛИЗЬКОЇ ОКОЛИЦІ!

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ МІСТА ЕЛИЗАБЕТ

КЛИЧЕ ВАС НА

ОРҐАНІЗАЦІЙНЕ ВІЧЕ

ЩО ВІДБУДЕТЬСЯ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 26-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1937 Р.

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ

214-216 FULTON STREET, ELIZABETH, N. J.

ПОЧАТОК В ГОДИНІ 3-тій ПОПОЛУДНІ. ВСТУП ВІЛЬНИЙ

Промовлятимуть представники ЦЕНТРАЛЬНОЇ УПРАВИ ОДВУ та ГОЛОВНОЇ УПРАВИ УКРАЇНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА при ОДВУ, п В. ДУШНИК та пані С. ГАЛИЧИН.

Поважані Громадяни! Переживаємо важливі часи та стоїмо напередодні нових подій, що потрясуть цілим світом та заважуть на долі Української Нації та дальшому ході нашої історії. В той час великих світових напружень та політичних ускладнень ми можемо бути певні, що недалека вже година, коли на заклик Вождя повстане українська сила до бою за волю України. Сьогодня перед нами одно велике всенаціональне завдання: **бути готовим на цей час!** Кожна українська одиниця, кожна крихітка української енерґії вже сьогодня мусить бути зорґанізована та змобілізована! Український Нарід в цілому світі вже сьогодня мусить повести посилену, гарячкову працю, щоб наш визвольний фронт, що повстане в Україні в цей надходячий великий момент, був сильним та мав за собою могутнє запілля. **Сьогодня нам час про це думати! Сьогодня нам час орґанізуватися, щоб опісля не було запізно!** З тою власне інтенцією кличе Вас Комітет Українських Національних Орґанізацій міста Елизабет на **ОРҐАНІЗАЦІЙНЕ ВІЧЕ.**

YOUNG AMERICAN-UKRAINIANS: At this time of great international tension and political complications we call on you to remember that we are facing a period of important historical events which will not pass without touching upon the destiny of the Ukrainian Nation. **We call on you to remember that it is your natural duty to help Ukraine in preparation for the struggle to come! If you wish to be called a true Ukrainian, do not fail to appear at the above meeting.** 299

Центр. Ком. Укр. Нац. Орґанізацій в Елизабет, Н. Дж.

ПОВІДОМЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛЬМОВОЇ КОРПОРАЦІЇ (UKRAFILM CORPORATION)

Отсим подається до відома українського громадянства, що Українська Фільмова Корпорація, у звязку з виробом нової фільми, випустила шерів (камон енд пріферд стак) на суму $20,000. Бажаючи притягнути до цього підприємства якнайширші круги нашого громадянства, установлено ціну одного шеру в сумі 25 долярів. Заразом повідомляється, що пріферд шери будуть приносити 7% річно. Директори корпорації уже закупили з випущеної отсеї серії шерів на суму $10,000. До розпродажі остає тепер тільки $10,000.

Зазначується, що це є цілком бизнесове підприємство, поставлене на бизнесових засадах, яке має на ціли ось таким способом розбудувати нову галузь української промисловости, що має перед собою велику будучність у фінансовому змислі, а рівночасно й послужить українській культурі. 299

Шери можна дістати в офісі Корпорації:

747 BROADWAY, NEW YORK CITY. — Tel.: ALGONQUIN 4-9841

ЗА УРЯД УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛЬМОВОЇ КОРПОРАЦІЇ:

Іван Петрівський, предсідник; **Іван Стадник,** скарбник;
Микола Данильченко, фін. секр.; **Василь Білий,** рек. секр.

УВАГА! РОЧЕСТЕР, Н. Й.! УВАГА!

ОРҐАНІЗАЦІЯ О.Д.В.У., ВІД. 20, ПОДАЄ ДО ВІДОМА, ЩО

РІЧНІ ЗБОРИ

відбудуться

У ВІВТОРОК, ДНЯ 28-ГО ГРУДНЯ (DECEMBER) 1937

точно в годині 8-мій вечором.

Проситься членів прибути на збори, бо є важні справи до вирішення. Будеться теж вибирати новий Уряд на 1938 рік.

Громадян, що ще не є членами О.Д.В.У., проситься прийти на збори і вписатися. — ЗА УРЯД: 299

Константин Шевчук, голова;
Гавриїл Лиляк, касієр; **Григорій Булавинець,** секретар.

УВАГА! БАЙОН, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ГРОМАДИ в Байон, Н. Дж., влаштовується

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 26-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1937

НИКОЛАЇВСЬКЕ СВЯТО

В УКР. НАР. ДОМІ, 33-35 W. 19th STREET, BAYONNE, N. J.

в годині 4-тій попол. — Вступ для старших 25 ц., для дітей 10 ц.

Діти Української Православної Школи відограють представлення

СУД СВ. НИКОЛАЯ

драматичний образ Івана Франка. — Режісер Й. Буката.

При кінці представлення **Николай роздасть усім приявним в галі дарунки** (відповідно до заслуг). Проситься шановних громадян прибути з діточками численно на це дуже гарне та поучаюче, головно для дітей, представлення. — **Комітет.** 299

УВАГА! ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ПОВІДОМЛЕННЯ!

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКО-АМЕР. ГОРОЖАН

повідомляє отсим, що поробило заходи улаштувати **в літнім сезоні**

ДВА ПІКНІКИ

а то

В НЕДІЛЮ, 24. ЛИПНЯ (JULY) І 28. СЕРПНЯ (AUGUST)

1938 РОКУ,

оба в БЕЛМОН-МЕНШОН, ФЕРМАУНТ-ПАРК, ФІЛЯ, ПА.

Тому Управа Тов. Укр. Амер. Горожан отсим ласкаво прохає всі Товариства в Філаделфії і околиці здержатись від влаштовування своїх імпрез в ті дні. 299

Управа Тов. Укр. Амер. Горожан.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

МАРІЯ ЕЛИСАВЕТА ТИТЛА, з дому **Гатальська,** померла дня **29-го листопаду 1937-го року,** проживши 61 літ, оставляючи мужа, трьох синів і дочку.

Була похоронена дня 2-го грудня на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Честерфілді, Конн. Земля Їй Пером!

Отсим складаємо сердечну подяку всім тим, що прибули на цей похорон з дальших сторін, як з Ню Йорку, Ню Джерзі, Норвичу, а також чесним господарям з цеї околиці, що прибули так численно, щоб віддати останню прислугу тлінним останкам Покійної, як також тим, що не могли прибути, а вислали цвіти, телеґрами й листи співчуття.

Опечалений муж, **Петро Титла,** з родиною.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

КОЛЧЕСТЕР, КОНН.

На інвалідів.

В неділю, 28. листопаду ц. р., по Службі Божій о. П. Турянський відправив в укр. прав. церкві панахиду за героїв, полеглих за волю України, і виголосив проповідь про значінbackslash-ня Листопадових Свят та про заслуги полеглих наших героїв. Притім попросив зложити датки на українських інвалідів. Жертвували по $1: о. П. Турянський, В. Ґурський, В. Горичка, С. Болюх; В. Вщінський 85 ц.; решта дрібними. Разом $5. 75. Гроші вислано через Обєднання на призначену ціль.

Василь Ґурський.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Коляда на інвалідів.

Платон Стасюк, відомий український громадянин і бизнесмен з Ню Йорку, переслав чèрез Обєднання $25 як коляду для українських інвалідів.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

На боєвий фонд.

Товариство ім. Т. Шевченка, від. 42 У. Н. Союзу, при посвяченні прапорів 28. листопаду перевело збірку, яка принесла $24.30. Гроші призначено на боєвий фонд. Жертвували по $1: Р. Слободян, о. Дяків, Анна Кіналюк, М. Табачук, П. Никифорчин, В. Сметана, Т. Хошовський, І. Славич, І. Варварич, І. Ладичка, П. Головачук; по 50 ц.: В. Лелит, П. Ґулька, Марія Бабюк, Довганюк, О. Зубар, Д. Финьканин, Пазина Юсипчук. Гроші вислано через Обєднання на призначену ціль.

За комітет свята:

Михайло Припхан.

Нема чого спішитися.

Пані Чепурницька хоче собі купити новий капелюх. Її чоловікові теж уже віддавна придався сякий-такий новий капелюх. Тому обоє вибралися на закупи. Першенство має очевидно жінка. Довгих дві години випробовує капелюшки. Вкінці добродій Чепурницький простогнує:

— Чи не моглаб ти трохи поспішитися? Небавом замкнуть крамниці, а я хочу теж купити собі капелюх.

— Алеж, Пилипе, тиж носиш свій капелюх всього чотири роки, то можеш іще зачекати один день.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ РІДНОГО КРАЮ І СВОЇХ КРЕВНИХ В РІДНІМ КРАЮ!

Надходять Різдвяні Свята та і новий, 1938, рік. Кревні в краю завше сподіються від своїх кревних зо заграниці якоїсь вісточки, а при цім хочби малого подарунку. Тепер власне ще час згадати про своїх кревних у краю тай свій рідний край, післати дещо своїм кревним на Різдвяні Свята й справити тим для них веселість та й добрий спомин. Якщо наміряєте післати дещо до краю, можете сміло післати кілька долярів, а гроші будуть доручені в краю на час і відповідно до Вашого бажання в американських долярах або в тамтешній крайовій валюті. Услугу цю для кожного виконує знане в Ню Йорку Найбільше Українське Шифкартове Бюро Е. С. Вітковського під ч. 130 Іст 7-ма вулиця. Бюро це існує вже понад 18 літ під одною і тою самою адресою і має велике попертя від всіх людей для того, що всі справи полагоджує скоро, акуратно й гарантовано. Адреса Бюра така: **E. S. WITKOVSKY, 130 East 7th Street, New York, N. Y.** (Оґол.)

— Що тобі дати, хлопчику?—питається крамар.

— Меду до цього горнятка за пятьдесять центів.

Купець дав меду до горнятка, потім каже:

— А де маєш гроші?

— В горнятку — відповідає хлопець.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БРОНКС, Н. Й.

22 від. ОДВУ при праці.

Мало коли нам доводиться читати про діяльність української кольонії в Бронксі, хоч вона належить до дуже великих. На жаль, вона не проявляє належної активности. Та, не звертаючи уваги на цей занепад українського життя в Бронксі, тут можна подибати добрих і активних українських патріотів, котрі докладають усіх зусиль, щоб і наша громада проснулася вже вкінці і взялася до праці.

Одною з таких організацій, що вже зробили в цьому напрямку перші кроки, є Організація Державного Відродження України (ОДВУ), до якої належать майже всі передові українські патріоти з Бронксу. Наша організація також животіла впродовж довшого часу, як і інші місцеві організації, але цього року вона почінає поволі приходити до себе, збільшує членство, частіше відбуваються наші сходини, зорганізовано молодь і ми тепер можемо навіть спромогтися на публичні виступи.

Заходами цеї організації влаштовано 5 грудня ц. р. маленьку театральну виставу. Хоч публика не прибула, як ми цього сподівалися, то всетаки ця вистава увінчалась успіхами. Присутні мали нагоду побачити гарну комедійку, а по виставі мали нагоду вислухати прекрасну промову делегата О.У.Н., Грибівського. Всі слухали цеї гаряче патріотичної промови й треба підкреслити, що наша молодь, яка ґуртується в МУН (Молоді Українські Націоналісти), також із зацікавленням вислухала реферату до кінця.

По рефераті і відповідях не забуто за Рідний Край та переведено збірку на визвольну боротьбу. Жертвували по $1: преосв. еп. Богдан, о. П. Профета, В. Мищук, А. Турин, Н. Бабусюк, В. Сабатюк, Ю. Сидор, І. Гупало, Катерина Чипіль, О. Плескун, Анастасія Сисак, В. Різник; Ю. Кіт 50ц.; по 25 ц.: І. Базан, В. Профета, Р. Кулер, Марія Декин, Анна Сивак, Віра Мінко; дрібними $1.80. Разом $15.86, які вислано через Обєднання на призначену ціль.

Павлина Різник.

ЦЕРКВИ, ЩО ПОТРЕБУЮТЬ КОВЕРТ НА РІЗДВЯНІ ЗБІРКИ, МОЖУТЬ ДІСТАТИ ЇХ ПО УМІРКОВАНІЙ ЦІНІ В ДРУКАРНІ „СВОБОДИ".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН НА РОЗШУКАХ. (43)

Переконавшися, що йому не вдасться роздобути більше новин від Ідейя, Тарзан лишив його; не даючи ніяких пояснень, він скочив у корчі і зник. Але фактично він тільки хотів обдурити Ідейя. Зробивши круг по лісі, він знов тихцем підсунувся до Ідейя і почав за ним слідкувати. На його здивування Ідейя не пішов на північ, тільки на полудень.

Година за годиною проминали, а Тарзан іще не міг розкрити, куди властиво йде цей член ватаги кавуру. Дикун часто присідав і спочивав. Те саме робив Тарзан, не спускаючи його з очей. Вкінці Тарзан зорієнтувався, де вони знаходяться. Вони зайшли назад в околиці племени удаля. Ідейя вибрав собі відповідне дерево і немов кіт видряпався на нього.

Тарзан напружив свою увагу. Дикун почав розмотувати свій мотузок, наче приготовляючись на якісь лови. На кінці мотузка приготовив петлю. Після цього він присів. Здалека доходили до Тарзанових вух якісь людські голоси. Дикун насторошив слух і приляг до галузи мов дикий кіт. У великім напруженні знаходився також Тарзан.

Напруження в нетрах пануе всюди. Всюди ведеться безнастанна боротьба за існування. В гурті біля розбитого літака також розгравалася напружена сцена. Почувши крик жінки, Бравнові стерпла шкіра. Те саме сталося з Тибсом. „Щось лихе сталося з панею Джейн", заговорив Браун. А по хвилі додав: „З котрої сторони доходив голос?"